

Onze vakgebieden

Uit het wettelijk kader vloeit een aantal vakgebieden voort die door de regulator worden ontwikkeld. De opdracht van BRUGEL vereist daarnaast ook een stevige juridische basis en een transversale aanpak.

De regulering moet samengaan met de technologische ontwikkelingen, ze aanmoedigen en tegelijk het algemeen belang dienen.

1 Tariefbevoegdheid

De eerlijkste distributietarieven voor de Brusselaars garanderen

Jérémie Van Den Abeele,
verantwoordelijke tariefaspecten
bij BRUGEL

Bekijk de
video online

Overeenkomstig de Brusselse ordonnantie van 8 mei 2014 is BRUGEL sinds 1 juli 2014 bevoegd voor de distributietarieven voor elektriciteit en gas in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Voor BRUGEL bestaat deze opdracht erin een relevant regelgevend kader te definiëren dat de Brusselaars toegang biedt tot de eerlijkste distributietarieven. Ze omvat ook de definiëring van de winstmarge voor de distributienetbeheerder. En anders dan bij zijn andere opdrachten, waarbij BRUGEL slechts advies kan geven, geniet de instelling volledige functionele onafhankelijkheid in de uitoefening van haar tariefbevoegdheid, in overeenstemming met het Europees kader.

Globaal energietarief

Om de Brusselaars toegang te bieden tot de eerlijkste distributietarieven, heeft BRUGEL een studie opgestart over de correcte facturatie van deze tarieven. De regulator is niet alleen bevoegd om de tarieven van de netbeheerder goed te keuren, maar ook om de juiste toepassing te controleren van de bedragen die de netbeheerder aan de energieleveranciers meedeelt. Aangezien geen enkele instantie controleert of de leveranciers de distributietarieven correct aan de consument doorberekenen, was het belangrijk voor BRUGEL om hier een duidelijk beeld van te krijgen. De studie is in 2016 gestart en zal in 2017 worden afgerond. BRUGEL zal hierdoor aan de Brusselse consumenten kunnen garanderen dat de op hun energiefactuur vermelde bedragen correct zijn.

Controle van de tariefrekeningen van SIBELGA

In 2014 implementeerde de Brusselse regulator een methodologie voor het vastleggen van de distributietarieven voor gas en elektriciteit voor de jaren 2015 tot 2019 (voor een reguleringsperiode van 5 jaar). Tijdens het jaar 2016 controleerde BRUGEL voor de eerste keer de rekeningen van de distributienetbeheerder SIBELGA voor het jaar 2015. De regulator vergeleek de tariefbegroting en de vooraf vastgelegde volumes met de realiteit van 2015. Op basis van de bevindingen uit deze oefening konden we een aantal aanpassingen doorvoeren.

Gecumuleerd regulatorisch saldo

Het onderzoek wees uit dat er een aanzienlijk verschil bestond tussen de realiteit en de voorlopige geraamde budgetten, en dat er dus sprake was een aanzienlijk regulatorisch saldo. Dat valt onder meer te verklaren door de overschatting van een aantal tarieven en een bijzondere economische context (OLO-rente, vennootschapsbelasting ...). Voor het jaar 2015 (elektriciteit en gas samen) bedroeg het gecumuleerd regulatorisch saldo 212,1 miljoen euro. BRUGEL koos ervoor een deel van dit bedrag vanaf 1 januari 2017 te herverdelen onder de Brusselse consumenten en tegelijk enige stabiliteit te garanderen in de vorm van een reserve bij SIBELGA voor de dekking van de kosten verbonden aan een aantal specifieke projecten.

Herziening van de methodologie

Aangezien bepaalde voor de reguleringsperiode 2015 tot 2019 voorziene tarieven overschat bleken, stelde BRUGEL voor de tariefmethodologie te herzien om jaarlijks het bedrag van een aantal tarieven te kunnen vastleggen en de saldi in de toekomst te beperken. In deze context wilde BRUGEL dat SIBELGA een deel van de regulatoire saldi in de loop van deze tariefperiode zou aanwenden. De regulator werkte met een relatief strakke timing; het overleg met SIBELGA begon eind augustus 2016 om aan het einde van het jaar de nieuwe tarieven te kunnen goedkeuren.

Incentiveregulation-systemen

Het in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest toegepaste incentiveregulation-systeem is van het type Cost +. Dit houdt in dat alle kosten van de netbeheerder door de distributietarieven worden gedekt. Met deze formule wordt de netbeheerder niet echt gestimuleerd om zijn exploitatiekosten binnen de perken te houden.

Om de netbeheerder ertoe aan te zetten zijn productiviteit te verbeteren en operationele winst te genereren, voorzag de door BRUGEL goedgekeurde methodologie vanaf 2015 in de invoer van een incentiveregulation-systeem voor de

beheersbare kosten. Het idee was rekening te houden met de vastgestelde verschillen tussen het voorziene budget en de tarifaire realiteit en de netbeheerder een bepaald percentage van de winst toe te kennen, terwijl de rest werd teruggegeven aan de consumenten.

Na onze controle stelde BRUGEL vast dat de voorgestelde stimulans niet afdoend was voor de netbeheerder. BRUGEL verhoogde daarom, in het kader van de methodologiewijzigingen, de stimulans en besloot die toe te kennen aan het einde van de reguleringsperiode (van 2017 tot 2019) – en niet jaarlijks – om beter te kunnen aansluiten bij de technisch-economische realiteit.

Solidaire tarifiering en vermogensbegrenzer

Na de studie over de progressieve tarifiering die in 2015 werd uitgevoerd, heeft BRUGEL op vraag van de Brusselse minister van Energie in april 2016 een nieuwe studie uitgevoerd over de solidaire tarifiering. Die studie vond plaats in een context waarin bijna 12,8 %¹ van de Brusselse gezinnen zich in een situatie van gemeten energiearmoede bevonden, 9,8 % in een situatie van verborgen energiearmoede en 8,1 % in een situatie van gevoelde energiearmoede.

Uit deze studie kwamen verschillende mogelijkheden naar voren om het statuut van beschermde afnemer aantrekkelijker te maken. Er werden twee voorstellen geformuleerd:

30 %

Aangezien de distributiekosten meer dan 30 % van de eindfactuur voor energie bedragen, heeft de tariefopdracht van BRUGEL een impact op alle Brusselse consumenten.

¹ Gegevens afkomstig van de barometer van de Koning Boudewijnstichting 2017

enerzijds de afschaffing van de vermogensbegrenzer voor huishoudelijke verbruikers (want de begrenzer beantwoordt niet langer aan zijn doel om het verbruik te beperken) en anderzijds de gedifferentieerde berekening van het geregionaliseerd sociaal tarief verbonden met het statuut van beschermde klant, zodat een aanzienlijk lager tarief kan worden geboden dan het goedkoopste tarief op de markt.

De financiering van deze maatregelen zou in de meeste scenario's beperkt blijven tot 3 euro per gezin per jaar. Het is nu aan de wetgever om te beslissen of dit type maatregelen moet worden ingevoerd.

Prijssimulator

BRUGEL maakt elke drie maanden een vergelijking van de aanbiedingen van de leveranciers voor een gemiddelde klant. Daaruit is gebleken dat die klant zijn factuur eind 2016 kon zien dalen met 17 % voor elektriciteit en 13 % voor gas door het voordeligste aanbod op de markt te kiezen – wat neerkomt op een daling van respectievelijk 64 en 83 euro/jaar. Een aanzienlijk deel van de Brusselse consumenten zou dus interessantere prijzen kunnen krijgen als ze de concurrentie haar werk zouden laten doen. Daarom vindt BRUGEL het belangrijk om een neutrale en performante prijssimulator ter beschikking te stellen (Brusim). De update daarvan gebeurt op basis van vrijwillig door de energieleveranciers ter beschikking gestelde

gegevens. In 2016 nam het totale aantal bezoeken aan deze prijsvergelijker met 29 % toe in vergelijking met de voorgaande jaren.

Naast onze simulator stellen we aan residentiële en kleine professionele klanten ook een prijzenobservatorium ter beschikking. Dit driemaandelijkse tarievenoverzicht biedt in een oogopslag een beeld van de prijsevolutie van maand tot maand.

Werkgroep tariefproblematiek

Om de overdracht van de tariefbevoegdheid van het federale niveau naar de gewestelijke instanties te vereenvoudigen, werd in 2014 een werkgroep opgericht met vertegenwoordigers van de 4 Belgische regulatoren (CREG, VREG, BRUGEL en CWaPE).

In 2016 is die werkgroep, die nadenkt over de tariefproblematiek, tweemaal bijeengekomen om onderwerpen zoals de federale bijdrage en de tariefmethodologieën te bespreken; die laatste evolueren meer en meer in functie van de gewesten. Tijdens deze besprekingen wegen de visies en de doelstellingen van de verschillende regulatoren niet door op de door hen gehanteerde strategieën. Elke regulator blijft dus volledig onafhankelijk in zijn beslissingen inzake tariefbevoegdheid.

Tariefaanpassing

Tussen 2015 en 2016 zijn de energietarieven voor het gedeelte distributie licht toegenomen. Het jaarlijkse bedrag voor een gemiddelde Brusselse klant is gestegen van 161 euro in 2015 naar 166 euro in 2016 voor elektriciteit. Voor gas is dit bedrag gestegen van 211 naar 218 euro.

Controle van de waterprijs

In 2016 besloot de Brusselse Hoofdstedelijke Regering Gewest een onafhankelijk controleorgaan voor de waterprijs op te richten. Met deze nieuwe bevoegdheid is het spectrum van de aan BRUGEL toevertrouwde opdrachten breder geworden. Voor deze opdracht zal BRUGEL niet strikt de functie van regulator voor de waterketen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vervullen, maar wel die van controleur van de waterprijs. De aanzet werd gegeven in 2016, maar het operationele proces en het wetgevend kader moeten in de loop van 2017 nog worden voorgesteld. Deze nieuwe opdracht toont het vertrouwen van de wetgever in de door de diensten van BRUGEL geboden expertise.

② Sociale Zaken

Gewaarborgde toegang tot energie voor alle Brusselaars!

Carine Stassen,
verantwoordelijke van de dienst
Sociale Zaken bij BRUGEL.

Bekijk de
video online

De gas- en elektriciteitsordonnantie voorziet in de bescherming van de Brusselse huishoudelijke afnemer. Daarnaast heeft de federale overheid meerdere maatregelen ingevoerd om deze bescherming te garanderen, zoals het specifiek sociaal tarief en het Energiefonds, dat subsidies verstrekt aan de OCMW's. De dienst Sociale Zaken van BRUGEL gaat de goede werking van de verschillende regionale maatregelen na en doet aan de Regering verbetervoorstellen om de toegang tot energie voor alle Brusselaars te garanderen.

Bescherming van de huishoudelijke verbruiker

De Brusselse bescherming is opgebouwd rond vier pijlers: de verplichting voor leveranciers om een aanbod te doen, hun verplichting om driejaarlijkse contracten aan te bieden, de toekenning op vrijwillige basis van het gewestelijk statuut van beschermde afnemer en de onmogelijkheid om een contract te ontbinden zonder een beslissing van de vrederechter.

Verbeteringsmogelijkheden

De dienst Sociale Zaken geeft presentaties aan maatschappelijk werkers om de beschermingsmechanismen toe te lichten en voert daarnaast al meerdere jaren een constructieve dialoog met de leveranciers, de de distributienetbeheerder (DNB), de OCMW's en de

vrederechters. Deze ontmoetingen en bijeenkomsten laten ons toe problemen te bespreken en voeling te houden met de situatie "op het terrein", zodat we vaststellingen kunnen doen en verbeterpunten kunnen vinden. Deze interacties zijn van fundamenteel belang voor BRUGEL en maken het mogelijk om gebreken te identificeren. BRUGEL voert dan studies uit en doet voorstellen voor verbetering.

In dit verband voerde BRUGEL in 2016 op verzoek van de Regering een studie uit over de solidaire tarifiering, naast een sociaal-economische analyse van de noodzaak van een buurtloket. De dienst ging op eigen initiatief ook over tot een kwantitatieve en kwalitatieve analyse van de procedures voor de vrederechter inzake energie. Tot slot nam BRUGEL ook deel aan diverse rondetafelgesprekken met andere regulatoren en spelers op het terrein over energiearmoede in brede zin.

Valorisatie van het statuut van beschermde klant

In 2016 stelde BRUGEL belangrijke verschillen vast tussen het aantal gezinnen dat het statuut van beschermde klant geniet (2.100) en het aantal gezinnen waarvan de meter is uitgerust met een vermogensbegrenzer (25.000). De Koning Boudewijnstichting bracht op haar beurt naar voren dat 80.000 Brusselse gezinnen in energiearmoede leefden.

BRUGEL vroeg zich toen af welke maatregelen konden worden genomen om het statuut van beschermde klant

Federaal Fonds Gas en Elektriciteit

(Fonds Vande Lanotte)

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest krijgt jaarlijks een dotatie van ruim 9 miljoen euro. Een deel van dit bedrag wordt gebruikt voor de financiering van begeleidingsteams. Een ander deel wordt aan de OCMW's toegekend om financiële steun te kunnen bieden aan burgers die te kampen hebben met energiearmoede. In Brussel is dit federale fonds van het grootste belang, want het financiert vrijwel alle energiecellen en de sociale voorzieningen.

De toegekende budgetten worden voor 100 % gebruikt.

Beschermde afnemers

BRUGEL kreeg in 2016 164 aanvragen voor het statuut van beschermde afnemer en kende 66 statuten toe. In 2015 waren dat er 62. Deze toekenningsopdracht is sterk geëvolueerd naar een informatieopdracht aan klanten met betalingsproblemen. Via het gratis nummer dat BRUGEL ter beschikking stelt, stellen veel klanten de dienst vragen over de te doorlopen procedures om te worden beschermd tegen afsluiting, over het effect van een vermogensbegrenzer en over het specifiek sociaal tarief.

SOCIALE ZAKEN

aantrekkelijker te maken. Dat statuut is immers een belangrijke krachtlijn voor de bescherming van de Brusselse consument.

BRUGEL stelde vast dat verschillende factoren het statuut minder aantrekkelijk maken zoals de aanzienlijke administratieve investering voor de klant, de verplichte plaatsing van een vermogensbegrenzer en het risico om het maximumtarief te moeten betalen. De voordelen verbonden aan het statuut worden daarentegen niet duidelijk herkend. Het voorgestelde tarief is niet aantrekkelijk genoeg en weegt voor de klant niet op tegen de aan het statuut verbonden beperkingen.

Daarom heeft BRUGEL de volgende twee voortellen geformuleerd: enerzijds de afschaffing van de vermogensbegrenzer voor alle gezinnen en anderzijds het vastleggen van een aantrekkelijk regionaal sociaal tarief dat aanzienlijk lager is dan het commercieel tarief.

Paradoxaal fenomeen

Voor het jaar 2016 bracht BRUGEL ook een paradoxaal fenomeen aan het licht: terwijl het aantal aanvragen tot afsluiting gelijk bleef (1.615 in 2015 en 2016), is het aantal effectieve afsluitingen van de bevoorradingspunten, na een beslissing van de vrederechter afgenomen in vergelijking met 2015 (1.120 in 2016 tegenover 1.400 in 2015). Dit verschil is waarschijnlijk te verklaren doordat de klanten die met afsluiting worden bedreigd sneller van leverancier kunnen veranderen.

Aanhoudend zorgwekkende cijfers

In vergelijking met 2015 blijven de in 2016 vastgestelde trends relatief stabiel, maar ze bevestigen de aanhoudende energiearmoede. De cijfers wijzen uit dat 48 % van de Brusselse gezinnen (245.000 gezinnen) een herinnering kreeg en 20 % een ingebrekestelling. Een nadere analyse van deze gegevens wijst uit dat het gaat om een toename van de kleine schulden en van inactieve klanten (klanten die van leverancier zijn veranderd zonder hun schulden te betalen).

Openbare dienstverplichtingen

De wetgever legt de markspelers (zowel de leveranciers als de netbeheerders) ook openbare dienstverplichtingen (ODV) op. Die worden door BRUGEL opgevolgd en gecontroleerd. De dienst stelt jaarlijks een rapport op over de "marktgegevens" met betrekking tot de huishoudelijke afnemer in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Op basis van een contextuele en systemische analyse van deze gegevens kan de dienst een reeks vaststellingen doen en de sociaal-economische ontwikkelingen in beeld brengen.

Daarnaast analyseert BRUGEL jaarlijks het programma van SIBELGA voor de implementatie van zijn ODV alvorens het door de Regering wordt goedgekeurd en stelt het een advies op over het door de DNB opgestelde uitvoeringsverslag alvorens dat aan het parlement wordt voorgelegd.

3 Klachtenbehandeling

*Een dienst afgestemd
op de behoeften
van de markt!*

Carine Stassen,
verantwoordelijke van de
Geschillendienst van BRUGEL

Na de vrijmaking van de energiemarkt volgde de Geschillendienst van BRUGEL het systeem voor de afhandeling van geschillen op dat oorspronkelijk door de wetgever was opgezet. Vandaag vult de Geschillendienst ook de opdracht van de (federale) Ombudsdienst voor Energie aan. Want in tegenstelling tot de Ombudsdienst, die als taak heeft minnelijke schikkingen te vinden tussen de partijen (klanten en operatoren), kan de dienst van BRUGEL bindende beslissingen nemen.

Soorten klachten

De dienst behandelt alleen klachten die onder de regionale bevoegdheid vallen en die te maken hebben met de openbare dienstverplichtingen van de operatoren. Burgerrechtelijke problemen, zoals facturatie- of andere problemen, worden nooit door BRUGEL in behandeling genomen, maar door de Ombudsdienst.

In 2016 ontving de dienst 47 klachten. Het ging daarbij om geschillen met zowel SIBELGA als de leveranciers. De klachten hadden betrekking op problemen zoals de ongeoorloofde plaatsing van vermogensbegrenzers, de onrechtmatige toepassing van de procedure "MOZA" (Move Out Zonder Afspraak) en onjuiste meetgegevens.

De dienst behandelde in 2016 ook vier klachten over energiepremies en formuleerde vier adviezen over de regionale bevoegdheden na specifieke vragen van de federale ombudsman.

Beroepsinstantie

BRUGEL is ook de beroepsinstantie tegen beslissingen van het BIM inzake energiepremies.

De beslissingen van de dienst kunnen alleen bij de Raad van State worden aangevochten. In 2016 werd tegen geen enkele nieuwe beslissing van de Geschillendienst beroep ingediend bij de Raad van State.

Jurisprudentie

De Geschillendienst stelt tot slot een jurisprudentie op die op de website van BRUGEL wordt gepubliceerd wanneer die interessant wordt geacht voor de sociale diensten. In 2016 heeft de dienst onder meer gecommuniceerd over de MOZA-procedure en over de correctie van de meetgegevens.

Verdeling van de klachten per type procedure in 2016

Geschillendienst van BRUGEL	44
Verzoek om inlichtingen	1
Rechtstreeks door BRUGEL behandelde klacht	3
Federale ombudsman ter informatie	27
Federale ombudsman - verzoek om adviezen	4
Algemeen totaal	79

4 Promotie van groene elektriciteit

De productie van groene elektriciteit in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bevorderen en de herkomst van de verbruikte groene stroom traceren!

Régis Lambert,
verantwoordelijke
Hernieuwbare Energie
bij BRUGEL

Bekijk de
video online

De dienst Hernieuwbare Energie van BRUGEL is verantwoordelijk voor het beheer van de markten voor groenestroomcertificaten (GSC) en garanties van oorsprong (GO). Hiertoe verricht de dienst onder meer taken zoals de driemaandelijke toekenning van groenestroomcertificaten en garanties van oorsprong, het beheer van de transacties, advies aan initiatiefnemers van projecten, certificering van installaties en monitoring van reeds in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aanwezige installaties: fotovoltaïsche zonnepanelen, warmtekrachtkoppelingssystemen en verbrandingsovens voor huishoudelijk afval.

GSC en GO

Voor de productie van hernieuwbare elektriciteit worden zowel groenestroomcertificaten als garanties van oorsprong toegekend. Dit zijn echter twee zeer verschillende instrumenten. Het groenestroomcertificaat is een stimulans voor de producent, terwijl de garantie van oorsprong een label is dat de herkomst van de geproduceerde groene energie aantoont. BRUGEL staat centraal in dit systeem. Het kent GSC toe aan producenten en legt quota op aan de leveranciers. Op overdraagbare GO's heeft alleen de Brusselse verbrandingsoven recht. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kopen de leveranciers deze laatste voornamelijk elders in Europa om het aandeel groene stroom dat ze aan hun klanten aanbieden te staven.

Productie van groene stroom in Brussel in 2016

Het aandeel geproduceerde groene stroom in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bedroeg in 2016 5 % van het totale verbruik. We wijzen erop dat dit globale cijfer ook het aandeel energie omvat dat door warmtekrachtkoppelingssystemen op gas werd geproduceerd. Zuiver hernieuwbare elektriciteit, dat wil zeggen uitsluitend geproduceerd op basis van fotovoltaïsche eenheden, warmtekrachtkoppelingssystemen op biogas of koolzaadolie en de verbrandingsoven van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (voor het organische gedeelte van het afval), is goed voor 3,2 % van het totale elektriciteitsverbruik.

Toegekende groenestroomcertificaten

In 2016 kende BRUGEL zo'n 365.000 groenestroomcertificaten toe voor de geproduceerde groene stroom. We merken ook nog op dat GSC altijd worden toegekend voor de productie die in voorgaande jaren is gerealiseerd. BRUGEL is afhankelijk van de informatie die de producenten verstrekken. Soms moeten dus productiegegevens van meerdere jaren worden geïntegreerd. Tijdens de periode van april 2016 tot eind maart 2017 realiseerde de dienst transacties voor 493.000 GSC voor een totaalbedrag van 42 miljoen euro. Dit bedrag illustreert de marktactiviteit in 2016.

Stijgende quota

In 2016 bedroeg het quotum voor groenestroomcertificaten 8,2 % van alle in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest geleverde energie (tegenover 4,5 % in 2015). Dat betekent 429.000 GSC die voor 31 maart 2017 door de energieleveranciers moesten worden teruggegeven. Voor de eindverbruiker komt de bijdrage aan het systeem ongeveer overeen met het quotum, dat wil zeggen 8,2 % vermenigvuldigd met het aantal verbruikte MWh. Voor een klant die 2 MWh verbruikt (gemiddelde klant), komt de kost uit op 16,40 euro per jaar. Dat lijkt een redelijk bedrag gezien de klimaatuitdagingen van de toekomst.

Greencheck

Leveranciers moeten het groene deel van de stroom die ze aan hun klanten leveren, dekken met garanties van oorsprong (GO), een traceerbaarheidshulpmiddel voor elektriciteit. Om dubbelstellingen te vermijden, kan een GO slechts één keer worden gebruikt. Na gebruik wordt ze dus onmiddellijk nietig verklaard. Om de levenscyclus van de GO rond te maken op het niveau van de Brusselse consument en deze in staat te stellen na te gaan wat het reële aandeel ontvangen groene stroom is, stelt BRUGEL sinds mei 2016 het hulpmiddel Greencheck ter beschikking van de Brusselse consumenten, een online tool op de website van BRUGEL. Dit initiatief ligt volledig in lijn met het tweede gedeelte van de opdracht van BRUGEL: de Brusselse consument informeren over de verbruikte groene stroom.

Ambitieuze actieplan

In de marge van COP21, de klimaatconferentie die in december in 2015 in Parijs werd gehouden, kreeg het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ambitieuze doelstellingen toegewezen om de CO₂-uitstoot te verlagen. In het najaar van 2016 stelde de Brusselse minister van Energie een actieplan en maatregelen voor die een impact zullen hebben op de toekomstige productie van groene stroom in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het project SolarClick, dat voorziet in de installatie van fotovoltaïsche parken op de daken van een aantal gemeentelijke en gewestelijke gebouwen, is een perfecte illustratie van deze ambitie.

Nieuwe perspectieven

In 2016 werd de basis gelegd voor de verdere evolutie van het systeem. In de nabije toekomst zal de opdracht van groenestroommeting in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die aanvankelijk bij BRUGEL lag, worden overgedragen aan SIBELGA. Voortaan zal de distributienetbeheerder de productiegegevens van groene stroom verzamelen en valideren. Op basis van die gegevens zal BRUGEL groenestroomcertificaten en garanties van oorsprong blijven uitgeven. De certificering van installaties waarvoor GSC worden toegekend, zal ook niet meer onder de bevoegdheid van BRUGEL vallen. Die taak wordt in de toekomst toevertrouwd aan onafhankelijke certificeringsorganen.

365.000
groenestroomcertificaten
toegekend voor geproduceerde
groene stroom in 2016.

5 Markt en netten

De energielevering en de implementatie van betrouwbare, niet-discriminerende netten garanderen!

Farid Fodil-Pacha,
verantwoordelijke voor
de technische dienst
Markt en Netten
bij BRUGEL

**Bekijk de
video online**

De opdrachten van de technische dienst Markt en Netten van BRUGEL zijn geconcentreerd zich rond drie krachtlijnen: de technische omkadering van de elektriciteits- en gasnetten, het toezicht op de markt voor de levering van elektriciteit en gas en de implementatie van de flexibiliteitsmarkt.

Opdracht 1: opvolging van het technisch beheer van de netten

Om de implementatie van niet-discriminerende, betrouwbare en performante netten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te verzekeren, analyseert BRUGEL elk jaar de investeringsplannen van de DNB (distributienetbeheerder) en de GTNB (gewestelijke transmissienetbeheerder). Vanuit deze optiek volgt BRUGEL ook de realisatie van de geplande investeringen op.

In september 2016 hebben SIBELGA (de distributienetbeheerder) en ELIA (de gewestelijke transmissiebeheerder) zoals elk jaar hun ontwerp van plan voor de komende jaren ingediend. De dienst heeft de opportuniteit van deze investeringen geëvalueerd, door in de eerste plaats te controleren of de voorziene investeringen volstonden en daarna het verkregen kwaliteitsniveau van de energielevering te analyseren. BRUGEL gaat daarbij aan de hand van een aantal indicatoren na of de investeringen goed zijn afgestemd op de nagestreefde doelstellingen. De dienst zette in 2016 ook studies op over deze plannen. Zo werd er

bijvoorbeeld een technisch-economische studie uitgevoerd over de plaatsing van oplaadpunten voor elektrische voertuigen, naast een studie naar conversieprojecten voor de gasnetten in de buurlanden.

Nieuwe meters

Op het vlak van netbeheer stond 2016 in het teken van meerdere projecten. Bepaalde types professionele klanten, van wie de meters tot dan toe handmatig werden opgenomen, kregen meters met teleopneming. Momenteel neemt zo'n meter de meterstanden maandelijks tot driemaandelijks op, maar binnenkort zal hij de dagelijkse lastcurves kunnen opnemen. Dat zal de klanten in staat stellen beter over hun contract te onderhandelen en hun elektriciteitsverbruik efficiënter te beheren.

Om te voldoen aan de Europese verplichting om aan bepaalde klanten elektronische meters ter beschikking te stellen (bij van ingrijpende renovaties van gebouwen, nieuwe aansluitingen of de vervanging van meters), heeft SIBELGA in zijn investeringsplan voorzien in de installatie van 21.825 meters tussen nu en 2021. Deze meters zullen over een lokale poort beschikken die de klant toegang geeft tot gedetailleerde verbruiksgegevens. De slimme functies (opening/sluiting, meteropname op afstand ...) zullen echter niet worden geactiveerd.

Slimme meters

De elektronische meter is een meetsysteem dat de verbruikte energie in real time kan meten. Wanneer de meter over een communicatiemodule beschikt, spreken we van een slimme meter.

Een slimme meter geeft onder andere informatie over het verbruik door aan de distributienetbeheerders.

Daarnaast voorziet SIBELGA in de implementatie van 5.000 slimme meters om functies te testen (voorzien in MIG6²) en het implementatieproces te valideren. Dit project is uitgesteld naar 2018; BRUGEL heeft gewezen op de onverenigbaarheid van deze planning met de go-live-datum van MIG6. SIBELGA heeft van zijn kant bevestigd dat het zal overgaan tot laboratoriumtests om de haalbaarheid van de marktprocessen (MIG6) te valideren.

Conversie van het gasnet

Een ander markant feit uit 2016 was de aankondiging door SYNERGRID van een indicatief plan voor de veranderingen die op til zijn in de gasdistributie. Nederland is van plan om vanaf 2024 zijn export van arm gas (low) met 15 % per jaar in te krimpen, gevolgd door een volledige stopzetting in 2030. Op termijn zal het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dus niet langer met dit type gas worden bevoorrad. Deze wijziging zal een impact hebben op de infrastructuur van het Brusselse distributienet en op de binneninstallaties van de gebruikers ervan (particuliere en professionele gebruikers).

Volgens dit indicatieve plan zal de conversie van het Brussels Hoofdstedelijk gewest in 2020 beginnen en eind

2023 worden afgerond. Het zal betrekking hebben op ruim 500.000 klanten. In juli 2016 organiseerde SIBELGA samen met SYNERGRID een openbare conferentie om zijn indicatieve plannen voor de conversie van het net aan te kondigen. De verantwoordelijkheid van elke speler moet echter nog worden bepaald en het blijft onbekend of rijk gas compatibel is met de toestellen van de Brusselse huishoudens.

Voorzorgsbeginsel

Rekening houdend met het dringende karakter van de situatie voerde BRUGEL in oktober 2016 een internationale studie uit en zette de regulator een reeks bilaterale raadplegingen op met verschillende betrokken spelers (installateurs, leveranciers, DNB, fabrikanten van gastoestellen, controleorganen enz.). Tegelijk werd in samenwerking met de juridische dienst een studie gestart om te bekijken of het bestaande kader het beheer van een dergelijk project toelaat. Na afloop van deze analyse adviseerde BRUGEL de Brusselse Hoofdstedelijke Regering om te opteren voor een geïntegreerde visie op deze conversie, zodat er rekening kon worden gehouden met de technische, sociale, gezondheidsgerelateerde economische en milieugerelateerde aspecten ervan. BRUGEL wees ook op het voorzorgsbeginsel, dat bepaalt dat het Gewest zich ervan moet vergewissen dat de conversie voor de Brusselse consumenten veilig verloopt.

² MIG6: Message Implementing Guide, d.w.z. het communicatieprotocol tussen DNB operatoren en leveranciers

Opdracht 2: toezicht op de markt van de levering van elektriciteit en gas

Een andere hefboom waarover BRUGEL en de Brusselse Hoofdstedelijke Regering beschikken voor het markttoezicht, betreft de aanvragen (nieuwe of aanpassingen) van leveringsvergunningen. Volgens het Brussels wettelijk kader moeten energieleveranciers over een vergunning beschikken om energie te kunnen verkopen op het grondgebied van het Gewest. De dienst heeft dus ook als opdracht deze vergunningen administratief op te volgen en informatie te verstrekken aan de kandidaten die zo'n vergunning willen.

In deze context volgt BRUGEL ook de leveranciers op (37 vergunninghouders, waarvan er in 2016 24 actief waren) via hun publicaties, hun activiteitenverslagen en de ontvangen statistische kwartaal- of jaargegevens. De dienst houdt tot slot rekening met het jaarlijkse verslag van SIBELGA over de niet-discriminerende praktijken tegenover de energieleveranciers. In het kader van formele of informele uitwisselingen in de loop van het jaar aarzelde de dienst niet om met diverse spelers bilaterale ontmoetingen te organiseren of hen te spreken tijdens van bredere bijeenkomsten.

Twoe markante gebeurtenissen

In 2016 deden zich twee markante gebeurtenissen voor op de markt: de fusie door opslorping van Electrabel Customer Solutions door Electrabel en de overname van Lampiris door de Total Groep. In beide gevallen werden de dossiers bij BRUGEL ingediend. BRUGEL controleerde de conformiteit van hun aanvragen voor aanpassing/intrekking/hernieuwing van hun leveringsvergunningen.

Globaal genomen is de markt in 2016 relatief stabiel gebleven. In het huishoudelijk segment zijn er voortaan acht leveranciers actief. Gezien het toenemend aantal veranderingen van leverancier (switches), stelt BRUGEL ook vast dat de consumenten actiever op zoek gaan naar de voordeligste contracten door alle aanbiedingen op de markt met elkaar te vergelijken. Ze kunnen daarvoor gebruikmaken van Brusim, de prijsvergelijker van de regulator.

Clearinghouse ATRIAS

In het licht van de ontwikkelingen op de energiemarkt werd ook het nieuwe clearinghouse ATRIAS in het leven geroepen om de rol van bemiddelaar te spelen, voornamelijk tussen de energieleveranciers en de DNB's. De situatie op de Belgische energiemarkt zal op die manier evolueren van gedecentraliseerde clearinghouses naar een centraal clearinghouse. Aangezien ATRIAS een vereniging is die meerdere DNB's omvat, waaronder SIBELGA, heeft BRUGEL recht op inzage van de documenten afkomstig

van hun diensten, zoals het nieuwe handboek voor gegevensuitwisseling tussen de DNB's en de leveranciers (MIG). De lancering van dit platform was voorzien voor januari 2018, maar is uitgesteld tot september 2018. Dit uitstel heeft financiële en organisatorische gevolgen voor alle partijen, zoals wordt vermeld in de verslagen die we van ATRIAS en de FEBEG ontvingen.

BRUGEL heeft nota genomen van deze beslissing en heeft elke partij afzonderlijk opgeroepen om zich aan de nieuwe lanceringsdatum voor dit clearinghouse te houden.

Opdracht 3: Implementatie van de flexibiliteitsmarkt

BRUGEL probeert regels te definiëren voor dit nieuwe domein, waarvoor nog geen wettelijk kader bestaat, en biedt advies aan de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Op een leveringsmarkt koopt (of verkoopt) de klant van (of aan) een leverancier de energie die hij gaat verbruiken (of produceren). Op de flexibiliteitsmarkt verkoopt de klant aan deze leverancier (of aan een andere commerciële speler) flexibiliteit, dat wil zeggen de mogelijkheid om zijn verbruik (of productie) te moduleren in functie van de externe prijsignalen. Deze flexibiliteit wordt voornamelijk door ELIA gekocht om het evenwicht in zijn net te bewaren, en door de BRP's (Balance Responsible Parties) voor het evenwicht van hun energieportefeuilles.

Wettelijk kader

Aangezien er geen wettelijke kaders bestaan die de verantwoordelijkheden van de diverse spelers bepalen, is deze flexibiliteitsmarkt nog niet geïmplementeerd op het niveau van de huishoudelijke en kleine professionele afnemers. In 2016 gaf BRUGEL de Brusselse Hoofdstedelijke Regering advies over het wettelijke kader waarmee deze nieuwe markt kan worden beheerd. Naar verwachting zullen er binnenkort wetsvoorstellen worden aangenomen door het Brussels Parlement. BRUGEL pleit met name voor de invoering van een leveringsvergunning voor flexibiliteitsdiensten en het bepalen van de taken en verantwoordelijkheden van elke speler.

Bescherming van de consument

Binnen dit al met al vrij technische debat heeft BRUGEL ook de bescherming van de consument centraal willen stellen. BRUGEL moet zowel opkomen voor klanten die flexibiliteit bieden als voor klanten die dit niet kunnen. Sommige consumenten zouden een negatieve invloed kunnen ondervinden van deze nieuwe flexibiliteitsmarkt. BRUGEL zal dan ook aandachtig toezien op de implementatie van niet-discriminerende netwerken.

6 Juridische zaken

Juridische expertise ten dienste van iedereen!

Karine Sargsyan,
verantwoordelijke van de
juridische dienst bij BRUGEL

Bekijk de
video online

In 2016 speelde de juridische dienst meer dan ooit zijn rol binnen BRUGEL, zowel wat zijn specifieke opdrachten betreft als binnen haar meer transversale opdrachten in ondersteuning van de andere diensten en de Brusselse Hoofdstedelijke Regering.

Adviesopdracht aan de Regering

BRUGEL heeft een algemene adviesopdracht bij de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de implementatie van een wettelijk kader dat gericht is op een goede werking van de energiemarkt. Deze opdracht is des te strategischer omdat de energiemarkt zeer snel evolueert, met name onder impuls van de Europese Commissie.

In 2016 zette de opvallende evolutie van de elektriciteits- en gasmarkt de Brusselse Hoofdstedelijke Regering aan tot reflectie over een nieuw wettelijk kader. De juridische dienst van BRUGEL heeft als taak ontmoetingen te organiseren met bepaalde spelers op de energiemarkt om inzicht te verwerven in alle technische ontwikkelingen op de markt.

Eind 2016 voltooide de dienst een nota met de essentiële punten die de ontwerpen van nieuwe ordonnanties moeten behandelen. De juridische dienst speelde ook een actieve rol in de voorbereiding van het nieuwe wettelijke kader om BRUGEL de bijkomende bevoegdheid van controle van de waterprijs te geven, met name in de herziening van de waterordonnantie.

Ondersteunende opdracht voor andere diensten

In 2016 droeg de juridische dienst voor bepaalde dossiers bij aan het werk van de dienst belast met de omkadering van de markt en het beheer van de netten. Het ging daarbij onder meer om de “flexibiliteitsmarkt” en de “spornetten”. De dienst werkte ook samen met de dienst belast met de tariefbevoegdheid om de beslissingen tot afwijzing of aanvaarding van de kosten in het kader van de ex-postcontrole van de tarieven te steunen.

Institutionele expertise

De juridische dienst zorgde ook voor de oplossing van een complexere tariefproblematiek, waarvoor echte institutionele expertise vereist was. De dienst onderwierp de gas- en de elektriciteitsordonnantie aan een gedetailleerd onderzoek om zich ervan te vergewissen dat BRUGEL inderdaad alle vereiste bevoegdheden bezat om te controleren of het tarief van de netbeheerder correct werd doorberekend naar de factuur die de leveranciers aan hun klanten versturen.

Opvolging van het Europees recht

In de loop van 2016 werkte de Europese Commissie aan de invoering van een nieuwe regelgeving voor de toekomstige energiemarkt. Deze denkoefening werd eind 2016 geconcretiseerd in wetteksten, “Winter Package” genoemd.

Nieuwe bevoegdheid van controle van de waterprijs, met name wat de herziening van de waterordonnantie.

De juridische dienst van BRUGEL heeft de invoering van de nieuwe regelgeving **Winter Package** van de Europese Commissie betreffende de toekomstige energiemarkt met veel aandacht gevolgd om haar toekomstige beslissingen of acties te kunnen afstemmen op het nieuwe Europese perspectief.

De juridische dienst van BRUGEL heeft dit project met veel aandacht gevolgd om haar toekomstige beslissingen of acties af te stemmen op het nieuwe Europese perspectief.

Verder werd de Belgische staat recent op het matje geroepen door de Europese Commissie. De Commissie verwijt België een slechte omzetting van de richtlijnen van het derde energiepakket, die sinds 2009 van kracht zijn. In 2016 nam BRUGEL informeel positie en stelde een reeks adviezen op over de aanpassingen die moesten gebeuren aan de Brusselse wetgeving om die aan het Europees recht te conformeren.

Noodleverancier

De procedure van noodleverancier is een voorziening die door de sector werd ingevoerd om een eventueel faillissement van een leverancier op te vangen. Sinds de vrijmaking van de energiemarkt kunnen leveranciers effectief failliet gaan, waarna ze geen energie meer kunnen leveren aan hun klanten. Als dat gebeurt, loopt het evenwicht op het net gevaar. Als regulator moet BRUGEL een noodvoorziening voorstellen in het geval van een faillissement. In 2016 hebben alle regulatoren van het land samengewerkt om een vervangingsstelsel op nationaal niveau in te voeren. De onderhandelingen lopen op dit moment nog steeds.

Drie geschillen opgelost

In 2016 kreeg BRUGEL gelijk in drie rechtszaken. In de zaak-Lampiris betwistte de leverancier dat hij alle financiële risico's verbonden aan de energiefacturatie moest dragen. Volgens het principe van de tariefcascade* is hij degene die alle energiegerelateerde kosten in eenzelfde document factureert. Vanwege deze risico's vroeg Lampiris aan BRUGEL rekening te houden met de geleverde dienst en het risico op schade. De leverancier achtte de tariefgoedkeuringsbeslissingen van BRUGEL onvoldoende gemotiveerd omdat ze de reële kosten voor de leveranciers niet weerspiegelden. Lampiris stelde dat

deze praktijk een belemmering vormde voor de vrijheid van handel en diende een beroep tot nietigverklaring in bij het Hof van Beroep in Brussel. BRUGEL pleitte dat het systeem door de wetgever was ingevoerd en dat het niet aan de regulator is om te oordelen over de juistheid ervan. Het Hof van Beroep gaf BRUGEL gelijk.

De zaak-Lemaire betrof een verzoek tot nietigverklaring voor de Raad van State. De producent had tussen 2010 en 2011 een compensatie** gekregen voor zijn productie-eenheid voor groene stroom van 12 kVA. Hij beschouwde de weigering om dezelfde compensatie voor de volgende jaren toe te kennen als oneerlijk. De heer Lemaire sprak van schending van zijn vertrouwen in de wet en vocht het principe van terugwerkende kracht aan. BRUGEL stelde dat de tussen 2010 en 2011 door SIBELGA toegekende compensatie voortvloeide uit een juridische leemte en dat er geen wettelijk kader was dat het recht op deze compensatie bevestigde. De Raad van State volgde de redenering van BRUGEL.

In een gelijkaardige zaak, de zaak-Strik, verwierp de Raad van State het verzoek wegens gebrek aan belang.

* In het tariefcascadesysteem factureert de leverancier via één enkele factuur de taksen, heffingen, belastingen en distributie- en transporttarieven aan de eindverbruiker.

** Compensatie is het verkregen saldo wanneer de op het net geïnjecteerde groene stroom en de verbruikte elektriciteit bij elkaar worden opgeteld. Van 2012 tot 2018 goldt deze compensatie alleen voor eenheden van 5kVA of minder.